

Nevishögs kyrka

55.6321, 13.2280

Kyrkan i Nevishög som är byggd på 1200-talet med sten hämtat från ett stenbrott cirka 8 kilometer från byggplatsen uppfördes i så kallad romansk stil. Nere i Europa hade då den gotiska arkitekturen redan gjort sitt genombrott, men denna stiländring hade ännu inte nått till vår del av världen.

Troligen fanns det ursprungligen två mindre fönster åt söder, men dessa försvann när de nuvarande större fönstren senare togs upp.

Tornet är yngre än långhuset och är uppfört på 1400-talet, och långt senare, i mitten av 1800-talet byggdes de två korsarmarna till. 1845 byggdes först korsarmen i norr och drygt tio år senare revs det gamla koret som ersattes av det nuvarande tresidiga, samtidigt som den södra korsarmen uppfördes. En tidigare östra ingång som fanns bakom det nuvarande koret är igensatt, men man kan ännu från utsidan se var dörren satt.

Det äldsta av kyrkans inventarier är den tidigmedeltida dopfunten av sandsten. De fyra gapande lejonhuvudena symboliserar dödsriket. Skålen symboliserar jordlivet och själva dopet upptagande i himmelriket.

Den oregelbundna femsidiga predikstolen är från 1600-talet. Numera är fälten tomma men pryddes en gång i tiden av helgon - eller apostlabilder.

De tavlor som finns i altaruppsatsen, tre i rektangulära fält och tre i bågformade fält, har tidigare funnits i kyrkans gamla renässansaltare från slutet av 1500-talet. Tavlorna hade ursprungligen endast text, men på 1700-talet försågs de istället med bilder. Bilderna varit länge placerade på kyrkans väggar, och det var domkyrkoarkitekt Teodor Wählin som på 1930-talet åter sammanfogade bilderna till ett altarverk så som det en gång kan ha sett ut. Motiven är hämtade från Nya Testamentet: Jesu födelse, Getsemane, Nattvarden, Korset, Uppståndelsen och Himmelfärden.

När kyrkan renoverades på 1930-talet försågs korffönstret med en glasmålning föreställande Den välsignande Kristus, utförd av konstnären Hugo Gehlin.

När man ser svenska kungliga monogram i Skånska kyrkor hör dessa oftast till Carl XI - och sattes upp för att markera för församlingsborna att de nu - efter 1658 - hörde under Svenskt styre. Det kungliga monogrammet i den södra delen av kyrkan hör dock till Carl XIV Johan och är uppsatt någon gång under 1820-talet.

Förmodligen var det kyrkoherde Mauritz Kahl som lät sätta upp monogrammet efter att hans lojalitet med kungen och myndigheterna blivit ifrågasatt, detta eftersom han 1811 trots myndigheternas förbud låtit begrava flera av upprorsmännen som dödats i sammandrabbningen i Klågerup. Vilka de var eller vart på kyrkogården de begravdes vet vi dock inte.

Riksvapnet ovanför monogrammet är något stympat. Två lejon på var sin sida om vapnet saknas. De sågades bort eftersom trädet var murket och svårt angripet av mask.

Den nuvarande orgeln i Nevisögs kyrka är byggd i slutet av 1980-talet av A Mårtenssons orgelfabrik i Lund, och är placerad på det som tidigare var drängläktaren. Fem av orgelns 22 stämmor kommer från tidigare orglar i kyrkan, och även fasaden som är ritad 1874 av arkitekt Ludvig Hedin kommer från en tidigare orgel.

I tornet hänger två klockor. Den större är gjuten i mitten av 1700-talet i Malmö, och den mindre år 1800 i Jönköping.

Källor:

Folder: "Nevishögs kyrka". Sankt Staffans församling.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Bok: "Kyrkor och präster - En historisk tillbakablick". Ivan Pfeifner 2007.